

1. peatükk

Peeglisse vaadates ei suuda ma vahel uskuda, et seal peegelduv tüdruk olen mina. Puudutan oma kahvatut nahka, tõmban sõrmedega läbi heledate niiskete juuste, kummargil uurin sünnimärke kehal ja näol. Silmitsen uudishimulikult, mõnevõrra häbenedes, justkui jõllitaksin vargsi kedagi võõrast.

Ma muutusin. Sedavõrd palju, et sageli ei saagi ma enam aru, kes olen.

Sündisin Anikana, aga nüüd olen Ana. Alates hetkest, kui kolisin tagasi sellesse nürusesse linna. Ma polnud seal viibinud lapsepõlvest peale ega tahtnud seda isegi mitte meenutada, kuid asjaolud muutusid, seda tuli teha. See pole siiski nii hull. Näen hoopis teistsugune välja, mul on teine ees- ja perekonnanimi, keegi ei tunne mind ära.

Olen kuusteist, aga alustan juba teist korda elu otsast peale. Esimene kord oli siis, kui siit lahkusin; teine, kui siia tagasi tulin.

Niisiis on mul saladus. Kõigil on neid, kas pole nii? Süngeid ja veel süngemaid. Heidan kriitilise pilgu oma rindadele – tillukestele, vaevu tärganud mügarikele. Haaran neist pihkudega ja kujutan ette suuremaid ja ahvatlevamaid. Ohkan. Parem juba väikesed tissid kui suur kõht, pomisen nina alla. Muigan peegelpildile.

Tean, mida tähendab olla peki, kelle üle kõik naeravad. Aga nüüd naeran mina tõntsakate üle, teiste hädapätakate üle. Mulle meeldib see roll rohkem.

„Ana, me jääme hiljaks!“ koputab ema vannitoa uksele.

Võpatan.

„OK, ma kohe,“ lausun ja mõistan, et unustasin hetkeks Deimantë matused.

Õigupoolest küll talle pühendatud jumalateenistuse. Keha pole senini leitud, kuigi sellest ööst on möödas terve nädal. Nad ütlevad, et jätkavad otsinguid. Otsivad ta laipa, see on ütlematagi selge. Ei saa olla, et ta pääses ja puges peitu. See oleks rumal. Kui ta oleks elus, oleks ta juba koju ilmunud. Talle meeldisid kurjad naljad, aga see oleks isegi tema kohta liig mis liig. Ja kestab liiga kaua. Ta ei peaks vastu, oli ju selline kärsitu, ei lasknud ka teistel rahus elada. Aga nüüd on kõik lõpetatud. Puhka rahus, Deimantë. Igavesti.

Põrgu päralt, kas ma mitte ei peaks kurvastama? Sisemuses on imelik tühjus, justkui ei toimuks kõik päriselt.

Tunnen, et närin huuli. Jälle vereni välja. Halb komme.

Kahtlus. Vaat, mis see on. Ma kahtlen.

On vaja meelde tuletada, mis tol nädalavahetusel täpselt juhtus. Pean selle välja selgitama. Lootsin, et sündmuste killud hakkavad tasapisi pilti moodustama, kuid need hajusid ainult veelgi enam laiali. Ehk õnnestub pärast jumalateenistust kellegagi rääkida? Ehk saan lõpuks Orestasel või Dovelél sabast kinni.

Kuivatan ja sirgendan juuksed, silmi ma teadlikult ei värvi, panen selga tagasihoidliku musta kleidi ning istun koos ema ja kasuisaga autosse. Pole kaugelt minna, aga millegipärast ei lähe me jalgsi. Vaikime. Viimasel ajal räägivad nad ettevaatlikult, justkui haavaksid nad mind miskit valesti küsides. Kuid jälgivad mind nagu läbi suurendusklaasi, see väsitab.

Peatume kesklinnas vana luteri kiriku juures. Sajab. Väravate poole kiirustavad tumedad kogud, vihmavarjud pea kohal. Tornikell lööb kümmet. On hommik, aga sünge ja pime nagu öösel.

Mind raputab värin. Oleks pidanud kampsuni selga panema.

Saabusime ühtede viimastena, kirik on üsnagi täis. Pole, kuhu istuda, kuid noor naine viimases pingis müksab oma kaht poega ja kõik kolm tõusevad püsti, lastes meid endi kohtadele. Justkui oleks meil eelisõigus. Justkui oleksin mina, selle õnnetu loo osaline, privilegeeritud. Ma ei hakka vastu. Jalad on kanged, vajun veel kesk jumalateenistust põrandale kokku. Aga siin tunnen end mugavamalt. Turvalisemalt. Võin olla jälgija, olles ise vähem nähtav.

Kõik toimub teisiti, kui ma ette kujutasin. Poole peal hakkab koguni kõhus kõditama, vaevu hoian turtsatust tagasi.

Alustuseks leian silmadega Kristina, Dovilė, Orestase, Ernise ja Dovydase. Nad on kõik kuskil eesmistel pinkidel, silmad maas. Kristina pühib taskuräti servaga pisaraid, Dovilė ulub. Aeg-ajalt paisub ulgumine nii valjuks, et katkestab hetkeks pastori jutut. Ümbritsevad heidavad talle pilke ja nookavad peaga – jah, me saame aru, mis sul läbi elada tuli, kui kohutavalt sa end tunnend.

Deimantė vanemad on kõige ees, nagu ka kõigi ürituste ajal. Kas ma nimetasin just jumalateenistust ürituseks? Nad on vaiksed, liikumatud – nagu religioossed skulptuurid. Hakkan neile skulptuuridele alateadlikult nimetusi välja mõtlema: „Meelehärm“, „Lein“, või ehk „Häbi“?

Miks pole kuskil nende tütre pilti? Seda inglinaõga deemonit. Sobiks tervikusse. Ka tema oleks olnud rahul. Ehk ei suutnud nad otsustada, kas raami nurka panna must lint või ei. Kas nad siis loodavad tõesti veel Deima* elusana ära oodata? Kui nii, siis milleks see jumalateenistus? See ei ärata teda ei ellu ega aita teda ka leida.

* Deima on lühivorm nimest Deimantė. – *Siin ja edaspidi tõlkija märkus.*

Näen Tajat, ka tema on siin. Nägu veidi kirtsus. Kas mulle ainult näib, et ta naeratab vaevumärgatavalt?

Ma ei kuule, mida pastor räägib. Ta lausub sõnu tõsiselt ja selgelt, kuid mul tekib tundmus, et ka tema naeratab. Ehk on selles süüdi tema ümar lapselik nägu. Ja ülepingutatud headuse ilme, mis on alati – nii pulmade kui ka matuste ajal – ühesugune.

Lõpuks hakkab uurima altari läheduses olevaid maale ja freskot. Tasapisi taipab, et see on suurest veeuputusest – kõikehaaravast üleujutusest, mis just nagu olnud Jumala karistus inimeste pattude eest. Eks igaüht oota kohtupäev.

Kõik see on kuidagi groteskne. Sitane faking teater, kurat võtaks.

Ena ja kasuisa pöörduvad mu poole. Ega ma seda ometi valjusti ei öelnud?

Jumalateenistus lõpeb, kõik tõusevad lahkumiseks püsti.

Väljapääsu juures on tõeline kaos. Mööda vilksatab Dovilé, üritan temani trügida. Orestas on juba silmist kadunud. Ernis on siinsamas, aga tean, et temast pole pigem mingit kasu. Küllap on ta jälle laksu all. Ta pole just kõige usaldusväärsem infoallikas. Dovist* usaldan ma veelgi vähem.

Saan Dovilé kätte, ta on juba valmis vanemate autosse istuma. Ta pidi mind märkama, aga peatub alles siis, kui tal käest haaran.

„Tere, kas saaksime rääkida?“ küsin.

Ta silmad on punased, nina tilgub, kuid kõik muu näeb välja täiuslik – uus elegantne kleit, kena palitu, kõrge kontsaga kingad. Ja soeng. Uus? Dovilé on juukseid lõiganud. Talle sobib.

„Sa näed ilus välja,“ partsatan.

„Mida?!“ pressib ta läbi hammaste.

Teen näo, nagu poleks midagi öelnud. Köhatan kurgu puhtaks ja proovin veel kord:

* Dovis on lühivorm nimest Dovydas.

„Me peame rääkima, Dovilè. Palun.“

Auto juurde tulevad ta vanemad. Tervitan.

„Kuidas sa end tunned, kullake?“ küsib Dovilè isa mu õlga puudutades. Tema kare põskhabe ja suur suu tulevad liiga lähedale ning äkki tekkinud vastikustunne sunnib mind tagasi astuma.

Nookan peaga: saa aru, talutavalt. Ta istub autosse.

„Anna andeks, me peame minema,“ ütleb Dovilè. „Näeme.“

Kallis maastur keerab peatänavale ja eemaldub. Kohe lahkuvad samas suunas ka Deimantè vanemad. Võib-olla korraldavad nad nüüd mingi ühise viskirüüppamisega olengu? Ma olen selliseid näinud – Dovilè ja Deima vanemate ning teiste tähtsate inimeste mitteametlikke istumisi. Ainult et sel korral ei arutata valimiskampaania üle, vaid edasist kadunuks jäänu otsimisplaani.

Tunnen end jõuetuna.

Ja jälle ei saanud ma midagi teada.

Õhtul saadan Orestasele sõnumi.

A: Kas me võiksime kokku saada? Tabaksin miskit küsida.

Tunnike ei mingit vastust, ja siis:

O: Küsida mida, Ana?

A: Selle öö kohta.

Jälle kulub aega, enne kui telefon piiksub.

O: Sa olid ise seal ja nägid kõike.

A: Tahan vaid tüki tervikuks kokku panna. Peas on segadus. Sa tead, mida ma silmas pean. Ma ei näinud kõike, ei mäleta kõike.

Jällegi pikk vaikus. Sõnum. Ekraani vaadates hakkab vanduma.

O: Siis pinguta rohkem.

Tahan kirjutada: *Ma ju pingutangi, idikas, aga ei tule välja.* Kuid viskan telefoni tugitooli ja langen voodile. Peaksin end tundma hoopis teisiti, kuid ometi tunnen end just nii – lootusetult.